

Yimbys utspel om Skansberget

Yimby och Arkitektuppropet har gjort ett förslag om att återuppbygga de gamla landshövdingehusen på Skansberget.

Men det handlar knappast om att bygga upp igen. Man kan inte bygga i den stilen nu för tiden! Titta gärna på Haga där man i alla fall försökte anpassa de nya husen någorlunda till de gamla. Men där husen ändå signalerar något av vilja men inte kunna.

Vi menar att man inte skall bygga några hus på berget överhuvud taget!

Det finns en lång historia av motstånd mot byggnation på Skansberget.

Landshövdingehusen på berget var bara en 70-årig parantes i bergets historia. Sedan fästningen uppfördes i slutet av 1600-talet har den södra delen av berget, den som idag ägs av kommunen, i stort sett varit obebyggd förutom ovanstående period. De terrasser som återstår från landshövdingehusens tid längs Risåsgatan, är idag upplåtna som odlingslotter.

Landshövdingehusen och deras placering på berget var en omdiskuterad fråga.

Till Göteborgs 300-årsjubileum 1923 skrev den kände göteborgsförfattaren C.R.A. Fredberg en encyklopedi över Göteborg med titeln *”Det gamla Göteborg”*. I ett avsnitt om Risåsen och bebyggelsen där och om husen nedanför Skansen mot Kommendantsängen skriver han följande: *”Skada bara, att Risåsbergets södra sida mot Slottsskogen rent estetiskt sett, förstörts. Här klättrar de ledsamma landshövdingehusen upp mot åsens sluttning, skymma Skansen nedifrån och förstöra utsikten uppifrån, förstöra kort sagt en bild, som utan detta påhäng skulle framträtt med ännu större harmoni och färg.”*

Även om man inte delar uppfattningen att landshövdingehusen var ”ledsamma” så pekar Fredberg på de krav man bör ställa på Skansen Kronans omgivning av kulturhistoriska skäl.

En av de stora donatorerna i Göteborg är *Charles Felix Lindberg*. Hans donationsfond är känd för sina insatser vid bl.a. skapandet av Botaniska Trädgården och Slottsskogsvallen och för inköpen av Poseidon- och Järntorgsbrunnen. När denna donationsfond för första gången 1912 delade ut pengar, gick den allra största delen till en parkanläggning med friläggande i möjligaste mån av Risåsen med Skansen Kronan. Ambitionen var att avlägsna all bebyggelse från berget och förvandla hela Skansberget till ett parkområde. Att lösa in och riva landshövdingehusen lät sig dock inte göras av ekonomiska skäl och på grund av den rådande bostadsbristen.

När man år 1960 hade beslutat att riva landshövdingehusen kunde man den 14 april läsa i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning: *”Härigenom skulle inte bara Skansen Kronan komma bättre till sin rätt i stadsbilden. Man skulle också vinna utrymme för idealiska lekplatser där de gamla bostadshusen står. De angränsande stadsdelarnas barn är nämligen stadens mest vanlottade när det gäller tillgång på sådana.”*

Hade dessa hus legat kvar idag hade man säkert ansett att flera av dem hade haft ett sådant kulturhistoriskt värde att de borde byggnadsminnesförklaras. Men husen var helt enkelt, som redan Fredberg påpekade, felplacerade och inkräktade på Skansberget.

Även under 1960-, 1980- och 1990-talen fanns en rad olika förslag till byggnation på berget. Det enda byggförslag som ansågs vara tillräckligt diskret för att inte störa den känsliga miljön och därför kunde genomföras, var det daghem i en våning som byggdes 1987.

Slaget om Skansberget

I januari 2000 kom så ett förslag till byggnation på berget som från början omfattade ca 350

bostäder, dels studentbostäder dels bostadsrätter för HSB. Det möttes av hårt motstånd, inte bara från omkringboende utan från göteborgare i allmänhet och även från andra delar av landet. Trots det stora motståndet och även ett motstånd från de flesta nämnderna i Gbg drevs förslaget vidare, delvis i något förminskad version. Genom inpiskning fick de drivande partierna, S och M nämnderna att ändra uppfattning.

RS/ anordnade bl.a. ett fackeltåg från Järntorget till Skansen Kronan och samlade ihop över 10 000 namn på protestlistor. År 2008 lade S och Mp ner byggplanerna.

Detaljplanen som försvann

Efter en motion av Ulla-Britta Forshufvud (m) i kommunfullmäktige 1986 var man helt överens i kommunen om att förvandla hela berget, dvs. även denna den södra delen som ägs av kommunen, till parkmark. Programmet var klart 1990-10-02 och 1993-11-02 fick SBK (stadsbyggnadskontoret) i uppgift av byggnadsnämnden att upprätta en ny detaljplan, med innebörden att hela berget förvandlades till parkmark. Ärendet avslutades dock hos SBK i tysthet och förelades aldrig byggnadsnämnden!

Ett kulturhistoriskt arv

Skansberget och Skansen Kronan utgör tillsammans en omistlig kulturhistorisk miljö som har kommit att bli en av de mest kända Göteborgssymbolerna. En ytterligare bebyggelse inkräktar i allra högsta grad på denna miljö och innebär en kränkning av hela det kulturhistoriska arvet och det riksintresse som Skansberget och fästningen utgör.

Sammanfattning

Vi anser inte att man skall bebygga berget. I stället bör man fullfölja den parkplan för berget som fanns redan 1993. Att Park- och Naturförvaltningen inte har uppfyllt sina löften om att tukta vegetationen och hålla nere höjden på de största träden i omgivningen till Skansen Kronan, kan knappast vara ett argument för att bebygga berget!